

Таким чином, дієслова, відмінні від *be*, у ранньоніовангліській мові експлікують такі відтінки значення *існування*, як “(не)існування”, “початок”, “продовження”, “завершеність існування”, “подієвість”.

Т. М. Пушкар, О. М. Криворучко
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Щоб зрозуміти специфіку роботи перекладача, який працює з художнім текстом, необхідно дати визначення пов'язаним з цією сферою термінам. Переклад – процес передачі однієї мови іншою. Художній переклад є найскладнішим видом перекладу, і ця складність полягає у специфіці художнього тексту. На відміну від нехудожнього тексту, дійсність представлена у вигляді образу. Отже, розподіл текстів на художні та нехудожні здійснюється за рахунок того, що перші звернені до образного мислення людини, а останні – до логічного. Все це дозволяє говорити і про різницю в меті створення текстів. Логічні тексти створюються з метою передачі інформації, а художні – з метою впливу на читача. Тому відрізняється і характер інформації, що передається.

Художній текст може містити будь-який вид інформації, впливати на почуття та емоції, а також виконувати естетичну функцію. Для цього автор такого тексту наповнює його різними засобами виразності, що саме по собі представляє велику складність для перекладача, тому що необхідно не лише передати зміст написаного, а й постаратися зберегти емоційне забарвлення.

Таким чином, від перекладача художнього тексту залежить як твір буде сприйнято читачем. Пошук найбільш відповідних еквівалентів та робота з різними прийомами перекладу дозволяє успішно вирішити це завдання [1: 345].

Для адекватного перекладу художнього тексту застосовуються спеціальні методи перекладу – перекладацькі трансформації. Це способи перекладу, які застосовуються за відсутності еквівалентів або неможливості використання даних у словнику відповідностей.

Перекладацькі трансформації поділяються на лексичні, граматичні та лексико-граматичні [2].

До лексичних трансформацій відносяться такі трансформації, суть яких полягає у вираженні вихідної одиниці нееквівалентними лексичними засобами мови перекладу – транслітерація, калькування, семантична заміна (генералізація, конкретизація, модуляція).

Граматичні трансформації – зміна структури речення. Оскільки в українській мові відсутні такі граматичні категорії англійської мови, як,

наприклад, артикль або герундій, виникає потреба в замінах синтаксичного або морфологічного порядку – перестановка, заміна, додавання, опущення.

Лексико-граматичні трансформації – антонімічний переклад, компенсація, експлікація, цілісне перетворення.

Однак, існує ще одна проблема, з якою може зіткнутися перекладач під час роботи з художнім текстом. У свої твори автори нерідко вставляють поетичний текст, який можна взяти з уже відомого твору чи придуманий самим автором.

Якщо в першому випадку це не є проблемою, то в другому випадку перекладачеві доводиться вирішувати завдання самостійно, і тут виникає низка складнощів.

Таким чином, переклад художнього тексту – трудомісткий процес, що включає не тільки знання двох мов і професійне використання перекладацьких прийомів. Необхідно відчувати та розуміти культуру іншої країни, її менталітет, моральні цінності та етичні норми. Крім цього, важливо враховувати та вміти передавати приховані смисли твору, розуміти, що хотів донести автор і які прийоми та засоби він використовував для досягнення певного ефекту та впливу на читача.

Отже, можна дійти висновку, що переклад художнього твору – складне завдання, на вирішення якого необхідно використовувати безліч перекладацьких прийомів. При передачі сенсу та образів у першу чергу перекладач повинен орієнтуватися на читача і вирішувати чи зрозумілі ті чи інші особливості тексту оригіналу. При цьому важливо зберігати авторський стиль.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Здобніков В. В. Теорія перекладу: [підручник для студентів лінгвістичних вузів та факультетів іноземних мов]. М.: АСТ: Схід-Захід, 2007. 448 с.
2. Види перекладацьких трансформацій. – URL: <https://studfile.net/preview/4432185/>

Т. М. Пушкар, А. Ю. Трофимець
Житомирський державний університет імені Івана Франка

ПЕРЕКЛАД ТВОРІВ ЖАНРУ НАУКОВОЇ ФАНТАСТИКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ

Переклад займає важливе місце у підтриманні зв'язку між різними країнами. Саме художній переклад уможливорює міжкультурну взаємодію. Завдяки майстерній роботі перекладачів читачі мають змогу насолоджуватися не